

zaaknummer 2012T824

7 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. drs. M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam.

tegen:

wijlen pastoor [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Rotterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 juli 2014. Op 26 februari 2015 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen [naam], Bisschop van het Bisdom Rotterdam.

Op 4 juni 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen vergezeld door haar broer, de heer drs[naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Jeltjes, voornoemd. Namens het bisdom is verschenen de heer mr. [naam], algemeen econoom van het Bisdom Rotterdam.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klagster komt uit een gezin met een oudere [familielid] en een jongere [familielid]. In [jaartal] verhuisde het gezin van [plaats] naar [plaats]. Omdat het huis waar het gezin zou gaan wonen nog niet klaar was, woonde het gezin tijdelijk in een [schuur] gelegen naast het Klein Seminarie [naam].

Omdat het kerkje op [klein Seminarie] dichterbij was dan de kerk van [plaats] ging de familie op [klein Seminarie] naar de kerk. Hierdoor ontstonden er vriendschappelijke contacten tussen de ouders van klagster en aangeklaagde.

De familie werd uitgenodigd als er een filmvoorstelling of concert was op de [klein Seminarie]. Ook aten de kinderen soms op [klein Seminarie]. Klaagster was net verhuisd en was blij dat er iemand was die aardig was en aandacht voor haar had.

Nadat het huis klaar was en het gezin begin [jaartal] verhuisde naar het definitieve woonadres in [plaats], bleef de vriendschap bestaan.

De kinderen waren kind aan huis bij aangeklaagde. Geregeld gingen de drie kinderen op bezoek bij aangeklaagde. Als ze bij aangeklaagde waren moest klaagster bij aangeklaagde op schoot komen zitten. Aangeklaagde ging met zijn hand langs de binnenkant van haar been en streelde haar. Vervolgens ging aangeklaagde met zijn hand in de onderbroek van klaagster en bevoelde haar schaamlippen, streelde haar vagina en ging met zijn vinger haar vagina in. Dit gebeurde minimaal een keer per week in de periode [jaartal-jaartal]. Na verloop van tijd was aangeklaagde klaar met klaagster en moest haar zus bij aangeklaagde komen zitten. Bij haar deed hij hetzelfde. Het misbruik gebeurde steeds heel terloops, terwijl hij gezellig kletste of als ze een boek bekeken. Als het klaar was vroeg hij altijd of klaagster een glaasje appelsap wilde hebben. Klaagster schaamt zich er nu voor dat zij vanwege het glaasje appelsap naar hem toe bleef gaan.

Op een gegeven moment vroegen klaagster en haar zus of hun moeder het elastiek in hun onderbroek strakker wilde maken in de hoop dat aangeklaagde hierdoor niet meer haar onderbroek in zou kunnen. Hierdoor voelde klaagster zich zekerder, maar aangeklaagde kon er nog steeds bij.

Op een middag ging klaagster bij aangeklaagde langs. Toen aangeklaagde opendeed was hij gekleed in een kamerjas. Hij zei dat hij net een middagslaapje wilde gaan doen en dat klaagster er maar naast moest komen liggen. Klaagster moest zich uitkleden en op haar zij naast hem komen liggen. Aangeklaagde lag achter klaagster en begon klaagster over haar hele lichaam te strelen en hij stak zijn vinger in haar vagina. Klaagster was bang en het deed pijn. Op enig moment begon aangeklaagde te hijgen. Klaagster wilde omkijken, maar aangeklaagde zei dat zij niet mocht omkijken. Hij bleef dit herhalen. Klaagster werd bang door de manier waarop hij dat bleef herhalen. Toen aangeklaagde ophield met hijgen stopte hij zijn vinger in haar anus. Dit deed enorm veel pijn.

Direct daarna begon aangeklaagde boos te schreeuwen dat klaagster zich moest aankleden en moest opschieten. Klaagster is hierna nooit meer naar aangeklaagde gegaan in de [klein Seminarie].

Het misbruik stopte in [jaartal]. De moeder van klaagster bleef doorvragen naar de reden van het steeds strakkere elastiek in het ondergoed van klaagster. Toen moeder dit hoorde was ze erg boos op aangeklaagde en is deze ook nooit meer bij klaagster thuis geweest. Dit heeft tot ruzies tussen de ouders van klaagster geleid.

Aangeklaagde werd door de kinderen [bijnaam] genoemd, hij heette [naam].

2.2. Toen klaagster ouder en getrouwd was is zij in [plaats] gaan wonen. Het bleek dat aangeklaagde daar pastoor was. Zij heeft haar kinderen, geheel tegen de gewoonte in, in het naburige dorp [naam] laten dopen om niet meer geconfronteerd te hoeven worden met aangeklaagde.

Klaagster schaamt zich nog steeds voor wat er is gebeurd. Zij heeft een moeilijke periode achter de rug. Toen haar moeder in [jaartal] overleed had zij het idee dat niemand haar meer kon beschermen tegen aangeklaagde. In [jaartal] heeft zij een [operatie] ondergaan. Haar vagina was toen kaalgeschoren. Toen haar echtgenoot haar daar betastte, heeft zij hem van zich afgeduwd. Het waren niet de handen van haar man maar die van aangeklaagde. Het voelde weer als vroeger. Klaagster voelde weer de schaamte en kon het haar man in eerste instantie niet vertellen. Hun seksuele relatie kwam hierdoor onder druk te staan. Klaagster werd depressief. Zij is opgenomen geweest in een psychiatrische instelling. In [jaartal] verliet haar echtgenoot haar voor een [aantal] jaar jongere vrouw. In [jaartal] is zij van hem gescheiden.

Klaagster heeft langdurig medicatie gebruikt. Zij heeft een persoonlijkheidsstoornis ontwikkeld. Daarnaast is er sprake van PTSS en kent zij dissociatieve momenten. Men verwacht dat zij nog minstens twee jaar in behandeling zal moeten blijven.

2.3. Klaagster wil graag dat erkend wordt wat haar is overkomen en hoopt dat zij zich dan niet meer schaamt. Daarnaast wil klaagster met haar klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.-K. Kerk. Tenslotte wil klaagster graag een financiële compensatie ontvangen voor hetgeen haar is overkomen, indien de klacht gegrond wordt verklaard.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. In het dossier van aangeklaagde is geen aanwijzing of notitie gevonden die het verhaal van klaagster kan bevestigen. De verklaring van klaagster wordt echter ondersteund door verklaringen van haar broer, zus, vader, ex-echtgenoot en de GGZ-instelling.

Ter zitting merkt de heer [naam] op bijzonder onder de indruk te zijn van het verhaal van klaagster. Gezien haar huidige situatie wil hij klaagster op iedere denkbare manier tegemoet komen. Mocht klaagster alsnog via mediation de zaak willen schikken, dan staat het Bisdom daar open voor. Dit aanbod geldt ook voor de broer van klaagster, die klaagster ter zitting begeleidt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster gedurende een periode van 3 jaar, van [jaartal] tot [jaartal], zo al niet wekelijks, dan toch zeer regelmatig, door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Het misbruik bestond er uit dat aangeklaagde klaagster op schoot nam en met zijn hand langs de binnenkant van haar been streelde. Vervolgens ging aangeklaagde met zijn hand in de onderbroek van klaagster en bevoelde haar schaamlippen, streelde haar vagina en ging met zijn vinger haar vagina in.

Voorts acht de Klachtencommissie aannemelijk dat aangeklaagde zichzelf eenmaal in tegenwoordigheid van klaagster heeft bevredigd, toen klaagster op een middag bij aangeklaagde langs ging, die op het punt stond een middagslaapje te doen. Aangeklaagde zei haar toen dat ze er maar naast moest komen liggen. Klaagster moest zich uitkleden en op haar zij naast hem komen liggen. Aangeklaagde lag achter klaagster en begon klaagster over haar hele lichaam te strelen en hij stak zijn vinger in haar vagina. Klaagster was bang en het deed pijn. Op enig moment begon aangeklaagde te hijgen. Klaagster wilde omkijken, maar

aangeklaagde zei dat zij niet mocht omkijken. Hij bleef dit herhalen. Klaagster werd bang door de manier waarop hij dat bleef herhalen. Toen aangeklaagde ophield met hijgen stopte hij zijn vinger in haar anus. Dit deed enorm veel pijn.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de verklaringen van haar broer en zus, die eveneens door aangeklaagde seksueel zijn misbruikt.

Voorts heeft de toenmalige echtgenoot een brief geschreven naar de Commissie Deetman waarin hij aangeeft reeds vanaf [jaartal] op de hoogte te zijn van het misbruik door aangeklaagde.

Tenslotte blijkt uit de verslagen van GGZ Centraal, als bijlagen 6, 7 en 8, bij het klaagschrift gevoegd, dat klaagster al vanaf juni [jaartal] hulp heeft gezocht en dat tijdens deze therapie het seksueel misbruik uitgebreid aan de orde is geweest.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over (het verzoek van klaagster om) financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 juli 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O.Praem., en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.